

Sự Thật Trường Học Canada

Kỳ 1: Tiểu Học - Cú Sốc Chiếc "Balo Rỗng"

Nga Phan

Ngày mới dắt tay con đến trường Tiểu học (Elementary School) ở Canada, có lẽ nhiều Ba Mẹ người Việt mình khi mới sang định cư đều mang trong mình một sự "phòng thủ" vô hình. Bởi khi còn ở Việt Nam, chúng ta quen với hình ảnh những đứa trẻ cõng chiếc balo nặng trĩu, quen với những buổi tối đánh vật cùng con giải toán đến tận khuya. Để rồi khi đi định cư Canada, buổi chiều đón con về, mở chiếc balo ra, niềm hoang mang bỗng ập đến:

- Trời ơi, trong này chỉ có mỗi hộp cơm cặn và cái bình nước! Sách vở đâu? Bài tập đâu? Rốt cuộc đến trường tụi nhỏ học cái gì?

Trước khi đi sâu vào chiếc "balo rỗng" ấy, có một sự thật mà nhiều ba mẹ hay nhầm lẫn: Canada KHÔNG có Bộ Giáo dục Liên bang. Giáo dục là đặc quyền của từng tỉnh bang (như BC, Ontario hay Alberta...). Nghĩa là sách giáo khoa và chương trình chi tiết ở mỗi nơi sẽ có đôi chút khác biệt. Thế nhưng, triết lý cốt lõi ở bậc Tiểu học trên toàn Canada lại gặp nhau ở một điểm chung duy nhất: **Trả lại tuổi thơ cho những đứa trẻ.**

1. Thời khóa biểu "ngán ngủ" và những ngày nghỉ nhiều "vô tận".

Nếu ở Việt Nam, con đi học từ tờ mờ sáng đến xẩm tối mới về, thì ở Canada, thời gian học trên lớp thường chỉ kéo dài khoảng 6 tiếng (từ 8:30 sáng đến tầm 2:30 chiều). Không có ngủ trưa, và ba mẹ phải tự tay chuẩn bị hộp cơm mang theo (packed lunch) vì các trường Tiểu học hiếm khi có nhà ăn nấu nóng.

Cú sốc tiếp theo là số lượng ngày nghỉ. Ngoài 2 tháng nghỉ hè, 2 tuần nghỉ đông (Winter break), 2 tuần nghỉ xuân (Spring break) và các ngày lễ chung quốc gia, hệ thống giáo dục còn "đề" ra một thứ gọi là Pro-D Day (Professional Development Day). Đó là những ngày giáo viên đi học tu nghiệp, và học sinh được nghỉ ở nhà (khoảng 6 ngày/năm). Chưa kể những ngày tuyết rơi dày quá (Snow day), trường cũng đóng cửa. Thời gian đầu, lịch nghỉ học dày đặc này thường khiến các ba mẹ đi làm full-time "trở tay không kịp", phải đôn đáo tìm chỗ gửi con.

Nhưng vì sao họ lại cho trẻ nghỉ nhiều đến thế? Dưới góc độ giáo dục, Canada tin rằng sự phát triển của một đứa trẻ không chỉ diễn ra trong 4 bức tường lớp học. Thời gian nghỉ ngơi chính là lúc để não bộ phục hồi, để trẻ được ở bên gia đình, đi cắm trại, chơi thể thao và khám phá thế giới tự nhiên.

2. Triết lý "Không có thời tiết xấu, chỉ có quần áo chưa phù hợp"

Một điều khiến các mẹ Việt xót xa nhất là giờ ra chơi (Recess). Ở xứ lạnh, mưa dầm dề hay tuyết rơi âm độ (trừ khi có bão tuyết nguy hiểm), trường vẫn lùa tất cả học sinh ra sân. Những đứa trẻ mặc đồ chống nước (Muddy buddy), đi ủng cao su, thi nhau lội vũng bùn, ném tuyết lăm lem từ đầu đến chân.

Tại sao trường lại "hành" học sinh như vậy? Đó là bài học về sự thích nghi và sức bền (Resilience). Giáo dục Canada muốn rèn luyện cho trẻ một tinh thần rạn dày: thiên nhiên không phải là thứ để trốn tránh, và con người phải biết tự trang bị áo ấm để đương đầu với nghịch cảnh, thay vì ngồi trong phòng sưởi ấm và than vãn về cơn mưa.

3. "Balo rỗng" nhưng tâm hồn được lấp đầy.

Ở bậc Tiểu học (đặc biệt là những năm đầu), hoàn toàn không có bài tập về nhà, không có điểm số thi đua, không có bảng xếp hạng học sinh giỏi. Thay vì cắm cúi giải toán phức tạp, tụi nhỏ được học Kỹ năng Xã hội và Cảm xúc (Social-Emotional Learning).

Trẻ con sẽ được dạy cách đứng xếp hàng không chen lấn. Dạy cách giơ tay khi muốn phát biểu. Dạy cách phân biệt "lời nói tổn thương" và "lời nói tử tế". Khi hai học sinh cãi nhau, giáo viên không bắt khoan tay phạt chịch phạt, mà yêu cầu cả hai ngồi xuống, gọi tên cảm xúc của mình và học cách thương lượng. Kiến thức

Toán hay Đọc hiểu được lồng ghép nhẹ nhàng qua các trò chơi, bài hát và những giờ đọc truyện trên thảm. Tụi nhỏ có thể viết chữ ngoặc ngoặc, tính toán chậm một chút, nhưng chắc chắn chúng biết nói "Xin lỗi", "Cảm ơn" và biết giữ cửa cho người đi sau.

Sự khác biệt văn hóa này dễ làm sinh ra tâm lý hoảng sợ "con mình đang bị thụt lùi". Nhiều ba mẹ tối đến vẫn bắt con ngồi vào bàn, ép làm thêm sách Toán từ Việt Nam mang sang. Vô tình, chúng ta lại mang áp lực xử mình đặt lên vai đứa trẻ xứ này. Làm cha mẹ nơi đất khách, sự chữa lành lớn nhất đôi khi bắt đầu từ việc học cách "Buông bỏ bớt kỳ vọng". Hãy chấp nhận rằng hệ quy chiếu đã thay đổi. Thay vì hỏi: "Hôm nay con được mấy điểm?", ba mẹ hãy thử hỏi: "Hôm nay điều gì làm con cười nhiều nhất?". Buổi tối, thay vì ép con làm thêm bài tập, hãy ôm con vào lòng và cùng đọc một cuốn truyện tiếng Anh (hoặc tiếng Việt để giữ gìn ngôn ngữ mẹ đẻ).

Hãy tin tưởng vào hệ thống giáo dục nơi đây. Họ không đào tạo ra những cỗ máy giải bài tập xuất sắc ở tuổi lên 10, mà họ đang cần mãi ươm mầm cho những công dân hạnh phúc, khỏe mạnh, có ý thức cộng đồng và lòng trắc ẩn. Ngày mai, khi dọn lại chiếc "balo rỗng" có lấm tẩm vài vết bùn đất của con, ba mẹ hãy mỉm cười nhé, vì trong đó đang chứa cả một tuổi thơ trọn vẹn và tự do vô giá! ❤️

Nguồn: #GiaoDucCanada #TieuHocCanada #TruongHocCanada #HanhTrangDinhCu #DinhCuCanada #nhatkycanadacuanga #personalgrowth #motivation #personaldevelopment